

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2024/2368

z dnia 11 kwietnia 2024 r.

zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia za rok budżetowy 2022

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia za rok budżetowy 2022,
- uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0093/2024),
- A. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia (IHI) z siedzibą w Brukseli ustanowiono w listopadzie 2021 r. w ramach programu „Horyzont Europa” na okres kończący się 31 grudnia 2031 r. ⁽¹⁾; mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI zastąpiło Wspólne Przedsiębiorstwo na rzecz Realizacji Wspólnej Inicjatywy Technologicznej w zakresie Leków Innowacyjnych ustanowione w grudniu 2007 r. w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań naukowych (7PR) na okres dziesięciu lat ⁽²⁾ (IMI 1), którego czas trwania wydłużono w maju 2014 r. w ramach programu „Horyzont 2020” do 31 grudnia 2024 r. ⁽³⁾ (IMI 2);
- B. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI jest partnerstwem publiczno-prywatnym skupiającym się na interdyscyplinarnych, zrównoważonych i skoncentrowanych na pacjencie badaniach i innowacjach w dziedzinie zdrowia; mając na uwadze, że członkami założycielami są Unia, reprezentowana przez Komisję, oraz europejskie stowarzyszenia branżowe COCIR, Europejska Federacja Przemysłu i Stowarzyszeń Farmaceutycznych, w tym Vaccines Europe, Europa-Bio i MedTech Europe;
- C. mając na uwadze, że aby zwiększyć przejrzystość, Wspólne Przedsięwzięcie powinno ujawniać w swoich rocznych sprawozdaniach finansowych istotne informacje dotyczące wkładów członków na poziomie programu; mając na uwadze, że w odniesieniu do każdego programu, w którym uczestniczy, Wspólne Przedsięwzięcie powinno przedstawiać do końca roku w podziale na kategorie członków wszystkie istotne informacje, w tym obowiązujące wartości docelowe dotyczące wkładów ustalone dla danego programu, wysokość otrzymanych wkładów oraz wysokość zobowiązań prawnych w tym zakresie; mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie powinno nadal zwiększać przejrzystość;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału Obrachunkowego („sprawozdanie Trybunału”) sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia IHI za rok zakończony 31 grudnia 2022 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jego sytuację finansową w dniu 31 grudnia 2022 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony rok budżetowy, zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji; podkreśla ponadto, że de zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału transakcje leżące u podstaw rozliczeń są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
2. z zadowoleniem przyjmuje rolę Wspólnego Przedsięwzięcia IHI w przekształcaniu badań naukowych i innowacji w dziedzinie zdrowia w wymierne korzyści dla obywateli Unii;
3. zauważa, że dostępny budżet na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia IHI na rok 2022 ⁽⁴⁾ wyniósł 272,4 mln EUR w środkach na zobowiązania (11,0 mln EUR w 2021 r.) i 174,8 mln EUR w środkach na płatności (210,4 mln EUR w 2021 r.);
4. zauważa, że wykonanie budżetu w odniesieniu do środków na zobowiązania i środków na płatności wyniosło odpowiednio 96,60 % (75,91 % w 2021 r.) i 86,25 % (95,39 % w 2021 r.);

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2021/2085 z dnia 19 listopada 2021 r. ustanawiające wspólne przedsięwzięcia w ramach programu „Horyzont Europa” (Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r. ustanawiające Wspólne Przedsiębiorstwo na rzecz Realizacji Wspólnej Inicjatywy Technologicznej w zakresie Leków Innowacyjnych (Dz.U. L 30 z 4.2.2008, s. 38).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 557/2014 z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Drugiej Inicjatywy w zakresie Leków Innowacyjnych (Dz.U. L 169 z 7.6.2014, s. 54).

⁽⁴⁾ Dostępny budżet obejmuje niewykorzystane środki z poprzednich lat, które zostały ponownie ujęte w budżecie Wspólnego Przedsięwzięcia IHI na bieżący rok, dochody przeznaczone na określony cel i środki przydzielone na następny rok.

5. zauważa, że zmiany w wysokości budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia IHI wynikają w dużej mierze z tego, na jakim etapie wdrażania są w danym roku wieloletnie programy w dziedzinie badań naukowych i innowacji; zauważa, że w 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie IHI rozpoczęło działalność wraz z realizacją programu „Horyzont Europa”, w związku z czym budżet na 2022 r. obejmuje budżet na zobowiązania dla pierwszych zaproszeń do składania wniosków w ramach programu „Horyzont Europa” zaplanowanych na 2022 r.;
6. zauważa, że w sprawozdaniu finansowym Wspólnego Przedsięwzięcia IHI za rok 2022 występują znaczne różnice, jeśli chodzi o kwoty wkładów uznanych w przypadku poszczególnych kategorii członków (Unia i członkowie prywatni); zauważa, że różnice te wynikają z faktu, że wkłady pieniężne wnoszone przez Unię są zatwierdzane i uznawane w momencie wypłacenia środków Wspólnemu Przedsięwzięciu IHI na początku wdrażania projektu, natomiast wkłady rzeczowe uczestników są uznawane dopiero po zatwierdzeniu kosztów poniesionych i zgłoszonych w ramach realizacji projektu; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie IHI do dalszego eliminowania rozbieżności między uznaną kwotą wkładów pieniężnych a kwotą wkładów rzeczowych przez podawanie informacji na temat zobowiązań prawnych członków Wspólnego Przedsięwzięcia IHI na koniec roku w odniesieniu do podpisanych umów o udzielenie dotacji i udzielonych zamówień;
7. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI nie zakończyło jeszcze realizacji 7PR ⁽⁵⁾;
8. zauważa, że na koniec 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie IHI w pełni przeznaczyło maksymalny wkład operacyjny Unii w wysokości 966 mln EUR na podpisane umowy o udzielenie dotacji w ramach tego programu; zauważa, że dziesięć lat po zakończeniu 7PR do wypłaty nadal pozostaje około 44,9 mln EUR (czyli 5 %) na rzecz projektów, których dotychczas nie udało się ukończyć; zauważa, że luka ta odpowiada pięciu projektom w dziedzinie badań nad opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe; zauważa ponadto, że dwa z tych projektów ukończono do końca 2022 r.; przyznaje, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe jest wymagającym obszarem badań, i docenia naukową i społeczną wartość, jaką niesie ze sobą finansowanie opracowywania nowatorskich podejść do zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
9. zauważa ponadto, że członkowie prywatni zobowiązali się prawnie przekazać wkłady rzeczowe w wysokości 914,2 mln EUR, co odpowiada 94,6 % minimalnej wartości docelowej wkładów z tytułu działalności operacyjnej w wysokości 966 mln EUR, oraz że z tej kwoty objętej zobowiązaniami zgłosili 831,9 mln EUR (czyli 86 % docelowej kwoty) na koniec 2022 r.;
10. zauważa, że w odniesieniu do programu „Horyzont 2020” zobowiązania prawne członków kształtują się na poziomie ich docelowych wkładów;
11. zauważa w związku z tym, że według stanu na koniec 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie IHI zaciągnęło zobowiązania w wysokości 1 452,1 mln EUR na poczet podpisanych umów o udzielenie dotacji w ramach programu „Horyzont 2020”; tym samym wykorzystało ono 91 % maksymalnej kwoty wkładu Unii na rzecz działalności operacyjnej w wysokości 1 595,4 mln EUR; wskazuje ponadto, że z tej kwoty zaciągniętych zobowiązań do wypłaty w nadchodzących latach pozostaje ok. 484,8 mln EUR (tj. 33,4 %) na projekty, które nie zostały jeszcze ukończone; zauważa jednocześnie, że członkowie prywatni i partnerzy stowarzyszeni prawnie zobowiązali się przekazać wkłady rzeczowe w wysokości 1 499,4 mln EUR (tj. 94 %) z minimalnej wartości docelowej wynoszącej 1 595,4 mln EUR oraz że na koniec 2022 r. z tej kwoty objętej zobowiązaniami zgłosili 1 078,9 mln EUR (czyli 67,6 % docelowej kwoty);
12. zauważa, że zdaniem Wspólnego Przedsięwzięcia IHI niższe wskaźniki osiągnięć wynikają po części z długiego czasu trwania projektów, co jest uzależnione od charakteru obszaru badawczego Wspólnego Przedsięwzięcia IHI oraz dużej skali działania globalnych konsorcjów wdrażających projekty;
13. zauważa, że jeśli chodzi o działania w ramach programu „Horyzont 2020”, Wspólne Przedsięwzięcie IHI nie uzyskało żadnych nowych środków na zobowiązania z tytułu działalności operacyjnej, ponieważ ostatni ogłoszony przez nie nabór wniosków zakończył się z końcem 2020 r.; zauważa, że wskaźnik wykorzystania środków na płatności z tytułu działalności operacyjnej spadł do 87 % (96 % w 2021 r.);
14. zgadza się z Trybunałem, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI powinno ustanowić plan działania wraz z harmonogramem jego realizacji, który pozwoli mu sfinalizować wdrażanie projektów zatwierdzonych w poprzednich wieloletnich ramach finansowych;
15. zauważa w odniesieniu do realizacji programu „Horyzont Europa”, że w 2022 r. Komisja przekazała jedynie wkłady pieniężne w wysokości 1,4 mln EUR na pokrycie kosztów administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia IHI; zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI nie zwróciło się o wkłady pieniężne na działania w ramach programu „Horyzont Europa”, ponieważ dwa pierwsze nabory wniosków ogłoszone w ramach tego programu w 2022 r. zakończą się dopiero w 2023 r.;

⁽⁵⁾ Siódmy program ramowy Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013).

16. na podstawie rocznego sprawozdania z działalności przedsiębiorstw za 2022 r. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI osiągnęło dobre wyniki w porównaniu z większością kluczowych wskaźników skuteczności działania Wspólnego Przedsięwzięcia IMI 2, często przekraczając ustalone cele; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności fakt, że w ramach projektów Wspólnego Przedsięwzięcia IHI finansowanych ze środków IMI 2 zakończono 24 procedury regulacyjne, obejmujące m.in. dwa pisma popierające w kwestiach regulacyjnych, dziesięć opinii z zastrzeżeniem w kwestiach regulacyjnych, dwa wnioski o opinię z zastrzeżeniem oraz w sześciu przypadkach włączenie do wytycznych regulacyjnych;
17. zauważa z zadowoleniem, że 58,3 % (powyżej celu 50 %) projektów Wspólnego Przedsięwzięcia IHI finansowanych ze środków IMI 2 udostępniło swoje zasoby i wyniki nie tylko partnerom konsorcjów; wskazuje na przykłady, takie jak biblioteka związków chemicznych, europejska kolekcja związków chemicznych ustanowiona w ramach projektu ESCu-lab, platforma danych oparta na otwartym oprogramowaniu RADAR-base opracowana przez RADAR-CNS, europejska sfederowana sieć danych ustanowiona w ramach projektu EHDEN lub samowystarczalny biobank pluripotencjalnych komórek macierzystych utworzony przez EBiSC2;
18. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że autorzy około 67 % dokumentów sporządzonych w ramach projektów finansowanych przez Wspólne Przedsięwzięcie pochodzą z różnych sektorów, co świadczy o interdyscyplinarnym charakterze badań i oparciu jego projektów na współpracy;

Zamówienia i personel

19. zauważa, że większość zobowiązań umownych Wspólnego Przedsięwzięcia IHI w 2022 r. zawarto na podstawie istniejących wieloletnich umów ramowych; odnotowuje ponadto, że pod względem wielkości umowy ramowe, z których korzystano najczęściej, dotyczyły usług informatycznych, zasobów ludzkich i audytu; przyjmuje z zadowoleniem, że kilka z przedmiotowych umów ramowych ma charakter międzyinstytucjonalny, co minimalizuje obciążenie administracyjne i zapewnia korzyści skali;
20. zauważa na podstawie skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności za rok 2022 ⁽⁶⁾, że w 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie IHI uruchomiło dwa postępowania przetargowe ⁽⁷⁾ poza istniejącymi umowami ramowymi o wartości przekraczającej 15 000 EUR;
21. wyraża zadowolenie, że wszystkie procedury przeprowadzono zgodnie z zasadami finansowymi Wspólnego Przedsięwzięcia IHI i rozporządzeniem finansowym, aby zapewnić uczciwą konkurencję między podmiotami gospodarczymi oraz jak najbardziej należyte i efektywne wykorzystanie funduszy Wspólnego Przedsięwzięcia IHI;
22. zauważa, że plan zatrudnienia przewiduje 39 pracowników zatrudnionych na czas określony, 15 pracowników kontraktowych i 1 oddelegowanego eksperta krajowego, tj. w sumie 55 pracowników; zauważa, że 31 grudnia 2022 r. obsadzonych było 49 stanowisk: 36 z 39 dla pracowników zatrudnionych na czas określony (92,30 %), 11 z 15 dla pracowników kontraktowych (73,30 %) i 0 z 1 dla oddelegowanego eksperta krajowego (0 %);
23. w odniesieniu do równowagi płci i równowagi geograficznej zauważa, że na dzień 31 grudnia 2022 r. około 65 % personelu to kobiety, a około 35 % to mężczyźni, reprezentujący 15 różnych narodowości we Wspólnym Przedsięwzięciu IHI;

Systemy zarządzania i kontroli

24. zauważa, że w odniesieniu do wydatków w ramach 7PR Wspólne Przedsięwzięcie IHI przeprowadziło audyty *ex post*, natomiast w przypadku wydatków w ramach programów „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa” za audyty *ex post* odpowiada Wspólna Służba Audytu DG RTD Komisji;
25. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI poinformowało o reprezentatywnym poziomie błędów wynoszącym 2,1 % oraz poziomie błędów rezydualnego wynoszącym 0,8 % w wydatkach w ramach 7PR, a także o reprezentatywnym poziomie błędów wynoszącym 2,7 % oraz poziomie błędów rezydualnego wynoszącym 0,9 % w wydatkach w ramach programu „Horyzont 2020” (rozliczenia i płatności końcowe) ⁽⁸⁾;
26. zauważa, że jeśli chodzi o program „Horyzont Europa”, nie przeprowadzono dotychczas audytów *ex post*, ponieważ pierwsze płatności okresowe są planowane dopiero na 2024 r.;

⁽⁶⁾ https://www.ih.europa.eu/sites/default/files/uploads/Documents/About/Reports/IHI_CAAR_2022.pdf.

⁽⁷⁾ Meble biurowe – 24 453,65 EUR oraz strategia komunikacyjna – 15 950,00 EUR.

⁽⁸⁾ Skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia za 2022 r., rozdział 4.1.1.

27. zauważa, że ramach oceny mechanizmów kontroli mających zastosowanie do płatności z tytułu działalności operacyjnej Wspólnego Przedsięwzięcia IHI Trybunał Obrachunkowy zbadał losowo dobraną próbę płatności z programu „Horyzont 2020” dokonanych w 2022 r. na poziomie beneficjentów końcowych⁽⁹⁾; odnotowuje, że Trybunał Obrachunkowy nie stwierdził błędów ani uchybień w mechanizmach kontroli beneficjentów Wspólnego Przedsięwzięcia IHI dobranych do próby kontrolnej;
28. wyraża zadowolenie, że pod koniec 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie IHI opracowało i wdrożyło pełne podejście do kontroli *ex ante* oparte na analizie ryzyka zgodnie z wytycznymi Wspólnego Centrum Wdrażania (CIC), z uwzględnieniem ryzyka szczególnego dla Wspólnego Przedsięwzięcia IHI; zauważa, że w tym celu Wspólne Przedsięwzięcie IHI określiło najistotniejsze kryteria ryzyka i na ich podstawie opracowało podejście do monitorowania oparte na analizie ryzyka; zauważa, że takie podejście umożliwiło Wspólnemu Przedsięwzięciu IHI ocenę poziomu ryzyka dla każdego projektu i każdego beneficjenta na głównych etapach realizacji projektu, takich jak przygotowanie umowy o udzielenie dotacji, aktualizacja umowy o udzielenie dotacji, sporządzanie sprawozdań i płatność;
29. zauważa w tym względzie, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI opracowało również wewnętrzne wytyczne dotyczące podejścia opartego na ryzyku oraz przeszkoliło swoich pracowników i przygotowało dla nich wytyczne dotyczące właściwego stosowania i spójnego wdrażania tego podejścia;
30. odnotowuje z zadowoleniem, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI opracowało podejście do audytów *ex post* oparte na ryzyku, aby zmniejszyć poziom błędów dzięki lepiej ukierunkowanym próbom, wykrywać beneficjentów najbardziej obciążonych ryzykiem błędów i tym samym zwiększyć korygujący efekt audytów *ex post*; zwraca uwagę, że jest to istotna pozytywna zmiana w podejściu do audytu *ex post*, ponieważ ramy kontroli wewnętrznej Komisji dotyczące dotacji z programu „Horyzont Europa” nie pozwalają na ustalenie konkretnych reprezentatywnych prób dla wspólnego przedsięwzięcia i w konsekwencji na obliczenie konkretnych reprezentatywnych poziomów błędów i poziomów błędów rezydualnego dla wspólnych przedsięwzięć;
31. zauważa, że jak stwierdził Trybunał, wspólne przedsięwzięcia stosujące właściwie opracowane podejście kontrolne *ex post* oparte na analizie ryzyka zgłosiły poziom błędów rezydualnego poniżej średniej dla wspólnych przedsięwzięć niestosujących takiego podejścia dzięki temu, że systematycznie wykrywały beneficjentów obciążonych najwyższym ryzykiem i poddawały ich audytowi;

Monitorowanie działań podjętych w związku z uwagami z ubiegłych lat

32. zauważa, że uwagi zawarte w odpowiednich sprawozdaniach rocznych Wspólnego Przedsięwzięcia IHI są w rzeczywistości zaleceniami Trybunału bez sprecyzowanego terminu; zauważa, że Trybunał co roku podejmuje działania następcze w związku z tymi uwagami, oceniając ich status jako „otwarte” lub „zamknięte”;
33. wyraża zadowolenie, że Wspólne Przedsięwzięcie IHI podjęło działania naprawcze w odpowiedzi na uwagę Trybunału z 2021 r. dotyczącą części składek pracodawcy na unijny program emerytalny.

⁽⁹⁾ W przypadku transakcji płatniczych z tytułu umów o udzielenie dotacji skontrolowanych u beneficjentów próg, powyżej którego zgłasza się błędy kwantyfikowalne, wynosi 1 % kosztów objętych kontrolą.